

Från samexistens till folkmord: Den systematiska förstörelsen av Palestina

På 1800-talet var Palestina under osmanskt styre en symbol för interkommunal harmoni. Muslimer, kristna och judar – cirka 25 000 sefardiska och mizrahi-judar bland en övervägande arabisk befolkning – samexisterade i städer som Jerusalem, Hebron och Jaffa. De delade marknader, kvarter och kulturella traditioner, och det osmanska millet-systemet gav minoriteter som judar en skyddad status. Även om mindre spänningar förekom var våldsamma konflikter sällsynta, och sociala band överskred ofta religiösa gränser. Denna sköra fred krossades av ett kolonialt projekt som prioriterade europeiska sionistiska ambitioner framför den inhemska palestinska majoriteten, vilket kulminerade i 77 år av fördrivning, apartheid och folkmord.

Den sionistiska rörelsen, formaliserad av Theodor Herzl vid Sionistkongressen 1897, utropade Palestina som målet för en judisk stat 1899, driven av europeisk antisemitism och kolonial arrogans. Små bosättningar, finansierade med europeiskt kapital, växte fram över Palestina och fördrev lokala bönder genom markköp från frånvarande osmanska godsägare. Återupplivandet av hebreiska som ett modernt språk befäste en separatistisk identitet, vilket alienerade de befintliga judiska samhällena som var integrerade med araber. År 1917 ledde Balfourdeklarationen – orkestrerad av den sionistiska lobbyisten Baron Rothschild – till att Storbritanniens utrikesminister Arthur Balfour lovade Palestina, en mark han inte hade rätt att ge bort, som ett judiskt hemland, och ignorerade den arabiska majoritetens rättigheter och aspirationer.

På 1930-talet eskalerade situationen ytterligare med Haavara-avtalet, ett kusligt avtal mellan sionistiska grupper och Nazityskland. Det flyttade 60 000 tyska judar och deras tillgångar till Palestina i utbyte mot tyska varor. När den judiska invandringen ökade till 450 000 år 1939, släppte sionistiska paramilitära grupper som Irgun och Lehi lös terror. Deras bombdåd, som attacken mot King David Hotel 1946 som dödade 91 personer, och mord på brittiska och arabiska mål gjorde det brittiska mandatet omöjligt att styra. Storbritanniens tillbakadragande 1947 ledde till FN:s delningsplan, ett grovt orättvist schema som utlöste Nakba och lade grunden för decennier av palestinskt lidande.

FN:s delningsplans orättvisa

FN:s delningsplan från 1947 (Resolution 181) var en kolonial uppdelning som trotsade rättvisa och självbestämmande. Trots att palestinier utgjorde 67 % av befolkningen (1,2 miljoner) och judar 33 % (600 000), tilldelade planen 56 % av Palestinas land till en judisk stat, inklusive bördiga kustområden och viktiga ekonomiska centra som Jaffa och Haifa. Palestinierna, som ägde 94 % av marken och hade bott där i århundraden, förvisades till 43 % – fragmenterade, mindre bördiga territorier på Västbanken och i Gaza. Planen ignorerade

den demografiska verkligheten: judar ägde mindre än 7 % av marken och var en minoritet i varje distrikt utom Jaffa. Jerusalem, en gemensam helig stad, föreslogs som en internationell zon, utan hänsyn till palestinska anspråk. Den arabiska majoriteten avvisade planen som ett brott mot deras rättigheter, medan sionistiska ledare accepterade den som en språngbräda för större territoriell kontroll, vilket senare bevisades av deras expansion bortom de tilldelade gränserna. FN, dominerat av västmakterna, påtvingade denna delning utan att konsultera palestinierna, vilket återspeglade kolonial arrogans och prioriterade sionistiska aspiration(!)(s) framför inhemsk suveränitet.

Nakba och dess arv

År 1948 utlöste Israels statsförklaring Nakba – "katastrofen" på arabiska. Över 700 000 palestinier, hälften av den arabiska befolkningen, fördrevs med våld eller flydde i skräck när sionistiska miliser jämnade över 500 byar med marken. Massakrer som Deir Yassin, där över 100 civila slaktades, cementerade rädslan. Palestinier drevs till Gaza, Västbanken och flyktingläger i Jordanien, Libanon och Syrien, och förbjöds att återvända. Denna etniska rensning, noggrant planerad av figurer som Yosef Weitz, en tjänsteman vid Jewish National Fund som 1940 deklarerade: "Det finns ingen plats för båda folken i detta land... Den enda lösningen är ett Palestina... utan araber," lade grunden för Israels apartheidstat. Weitz vision om påtvingad "överföring" formade Nakbas brutalitet och ekar fortfarande i palestinsk fördrivning.

Fördrivning och förflyttning på Västbanken

Sedan Israels ockupation av Västbanken 1967 har fördrivningen varit obeveklig. Över 700 000 israeliska bosättare bor nu i olagliga bosättningar, byggda på stulen palestinsk mark, vilket fragmenterar Västbanken till osammanhängande enklaver. Israels politik – markkonfiskering, husdemoleringar och restriktiva tillstånd – har fördrivit tiotusentals. Enligt B'Tselem har över 20 000 palestinska hem rivits sedan 1967, ofta under förevändningen att de saknar tillstånd, som Israel sällan beviljar. I områden som Jordandalen och Östra Jerusalem hotas hela samhällen med vräkning; till exempel riskerar de 1 000 invånarna i Masafer Yatta att fördrivas för att utvidga militära zoner. Bosättningsexpansionen, stödd av israelisk lag och militärt skydd, har beslagtagit över 40 % av Västbankens mark, med palestinier begränsade till 165 "öar" under strikt kontroll. Kontrollpunkter, vägspärrar och separationsmuren – som förklarades olaglig av Internationella domstolen 2004 – skiljer familjer, jordbruksmark och försörjningsmöjligheter, vilket gör palestinskt liv ohållbart. Denna systematiska stöld, i kombination med nekandet av byggnadsrättigheter, tvingar fram förflyttning samtidigt som apartheid befästs.

Bosättarvåld på Västbanken

Israeliskt bosättarvåld på Västbanken är en daglig terror, möjliggjord av statlig medverkan. Bosättare, ofta beväpnade och skyddade av israeliska styrkor, attackerar palestinska bönder, herdar och byar i syfte att driva bort dem från deras mark. Bara under 2024 dokumenterade FN över 1 200 bosättarattacker, inklusive mordbränder, vandalism och fysiska övergrepp. I byar som Huwara och Qusra har bosättare satt eld på hem, olivlundar och boskap,

med händelser som pogromen i Huwara 2023 som lämnade en palestiniere död och hundratals skadade. Israeliska soldater står ofta vid sidan av eller ingriper mot palestinier som försvarar sig. B'Tselem rapporterar att bosättare, med stöd av militära utposter, har skapat "no-go-zoner" för palestinier, och beslagtagit tusentals hektar genom våld. Extremistiska bosättningsgrupper, som Hilltop Youth, siktar öppet på att fördriva palestinier, uppmuntrade av regeringsfigurer som Bezalel Smotrich, som övervakar bosättningspolitiken och har uppmanat till palestinsk "underkastelse". Detta våld, som sällan åtalas, är ett verktyg för etnisk rensning, vilket gör palestinsk existens prekär.

Folkmordsretorik och handlingar

Israeliska ledares retorik har länge avhumaniserat palestinier och rättfärdigat grymheter. Yosef Weitz uppmaning 1940 till ett Palestina utan araber ökade decennier senare hos figurer som Ovadia Yosef Eitan, en före detta general, som 1983 liknade palestinier vid "berusade kackerlackor i en flaska", en vidrig metafor för deras inneslutning och utrotning. Nyligen, i oktober 2023, införde försvarsminister Yoav Gallant en "total belägring" av Gaza och deklarerade: "Ingen elektricitet, ingen mat, inget bränsle... Vi kämpar mot mänskliga djur." Finansminister Bezalel Smotrich, som förespråkar Gazas totala förstörelse, sade 2023 att "utplåna Gaza" var nödvändigt och stödde svält och bombningar. Dessa uttalanden, tillsammans med handlingar som blockaden och oupphörliga flyganfall, stämmer överens med FN:s definition av folkmord: avsiktliga handlingar för att förstöra en grupp. Jerusalems flaggmarsch, ett årligt evenemang sedan 1967, ser tusentals israeliska ultranationalister, inklusive bosättare, skandera "Död åt araberna" genom Östra Jerusalem, ett hatritual skyddat av polisen. År 2024 attackerade marschdeltagare palestinska butiker och journalister utan betydande konsekvenser, vilket normaliserade folkmordsstämningar.

Det pågående folkmordet i Gaza

Gaza, ett 365 kvadratkilometer stort fängelse för 2 miljoner människor, står inför oupphörliga fasor. Sedan oktober 2023 har den israeliska militären dödat över 60 000 palestinier – 70 % kvinnor och barn – enligt Gazas hälsoministeriums uppskattningar. Blockaden, skärpt av Gallants och Smotrichs belägring, har svultit ut 80 % av Gazas befolkning, med 1,8 miljoner som står inför akut matosäkerhet (FN, 2025). Hjälpplatserna från Gaza Humanitarian Foundation, etablerade 2025, är dödliga fällor: över 743 palestinier dödades och 4 891 skadades, ofta av israelisk eld och bombningar, medan de sökte mat. Amnesty International och Läkare utan gränser kallar dessa handlingar för potentiella krigsförbrytelser, och FN betecknar Israels svältpolitik som folkmord. Sjukhus, skolor och flyktingläger ligger i ruiner, med 90 % av Gazas infrastruktur förstörd. Grymheter – barn skjutna, familjer begravda under spillror och folkmassor mejade ner – återspeglar en beräknad avsikt att utplåna ett folk.

Slutsats

Från 1800-talets samexistens till dagens folkmord är Palestinas historia en berättelse om kolonial stöld, svek och oupphörlig grymhet. FN:s delningsplans orättvisa, Nakbas etniska rensning och den pågående fördrivningen och bosättningsvåldet på Västbanken bildar ett

kontinuum av förtryck. Folkmordsretoriken från Weitz till Gallant, förstärkt av rop om "Död åt araberna", driver ett system som frodas på palestinskt lidande. Slakten i Gaza, med över 60 000 döda, är inte bara en tragedi utan ett brott mot mänskligheten, möjliggjort av global tystnad. Den palestinska kampen kräver inte bara hågkomst utan rättvisa.